

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 1Csp/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123401619
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Majerníková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2024:6123401619.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Silviou Majerníkovou v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D., o zaplatenie sumy 7.202,73 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4.462,16 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 4.462,16 EUR od 16.8.2023 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietam.

III. Žalobcovi priznávam nárok na náhradu trov konania v rozsahu 10,28 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Rožňava domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 7.202,73 EUR titulom istiny, sumy 890,37 EUR titulom zmluvného úroku a úrokov z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 7.202,73 EUR od 16.8.2023 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovanou ako dlžníkom - spotrebiteľom dňa 16.7.2021 Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXX, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., ktoré obsahujú sadzobník poplatkov. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie revolvingového úveru s výškou úverového rámca 7.250,- EUR zo strany žalobcu žalovanej, tento úver žalovaná čerpala prostredníctvom úverovej karty. Žalobca upriamil pozornosť, že revolvingový úver je dlhodobý, opakovateľný a obnoviteľný úver, ktorý je dlžníkovi poskytovaný k uspokojovaniu jeho priebežných finančných potrieb a umožňuje mu čerpať po odsúhlasení zo strany veriteľa peňažné prostriedky prostredníctvom úverovej karty do výšky nevyčerpaného zostatku úverového rámca a následne uhrádzať splátky v minimálne dohodnutej výške, pričom môže uhradiť aj celý čerpaný úver jedinou splátkou. Žalovaná bola odo dňa účinnosti revolvingovej zmluvy v pravidelných mesačných výpisoch z úverového účtu, informovaná o výške mesačnej splátky, o výške úroku a poplatku ako aj o celkovom zostatku na úverovom účte a jednotlivých transakciách na úverovom účte. Žalovaná sa dostala do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď úver riadne a včas nesplácala. Napriek opakovaným výzvam dlžné splátky nedoplatila. Na základe toho žalobca dňa 31.7.2023 pristúpil k zosplatneniu budúcich splátok úveru a vyzval žalovanú k splateniu celého zostatku úveru a dlžných splátok. Žalovaná v lehote na plnenie dlžnú sumu neuhradila, a preto si žalobca okrem dlžnej sumy uplatňuje v žalobe aj zákonné úroky z omeškania. Pred podaním žaloby vyzval žalobca listom zo dňa 18.8.2023 žalovanú k zaplateniu aktuálnej dlžnej sumy s upozornením, že ak v stanovenej lehote dlžnú sumu neuhradí, bude vo veci podaná žaloba. Prostredníctvom úverovej

karty čerpala žalovaná poskytnutý revolvingový úver spolu vo výške 8.084,96 EUR a žalobcovi uhradila čiastku 3.622,80 EUR. Žalovaná suma 8.093,10 EUR pozostáva zo súčtu: istiny vo výške 7.202,73 EUR, úroku vo výške 192,83 EUR a úroku za hotovostné transakcie vo výške 697,54 EUR.

2. Žalovaná sa k žalobe, ktorá jej bola riadne doručená v súlade s § 116 ods. 2 CSP, nevyjadrila a nepoužila žiadne prostriedky procesnej obrany.

3. Na základe predchádzajúcej výzvy súdu žalobca spolu s vyjadrením zo dňa 21.3.2024 doložil dôkazy preukazujúce zosplatnenie úveru v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a overovanie bonity žalovanej v súlade s § 7 zákona č. 129/2010Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

4. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnili strany sporu. Svoju neúčasť ospravedlnil len žalobca, ktorý prostredníctvom právneho zástupcu žiadal prejednať spor v jeho neprítomnosti z dôvodu hospodárnosti konania. Žalovanej bolo doručenie predvolania na pojednávanie vykázane dňom 21.5.2024 a napriek tomu sa na pojednávanie nedostavila a svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnila. Súd preto postupom podľa ust. § 180 CSP pojednával v neprítomnosti strán sporu.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, a to najmä žalobou, predžalobnou výzvou zo dňa 18.8.2023 s poštovým podacím hárkom (rub čl.5-7), zmluvou o spotrebiteľskom úvere - revolvingovom úvere zo dňa 16.7.2021 (rub čl.7-9), úverovými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. (čl.11-14), výzvou na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 22.6.2023 s poštovým podacím hárkom a potvrdením o sledovaní zásielok (rub čl.15,16,67), výzvou k splateniu celého úveru zo dňa 31.7.2023 s poštovým podacím hárkom a s potvrdením o sledovaní zásielok (čl.17,18,68), prehľadom čerpania a úhrad úveru (rub čl.18-19), vyjadrením žalobcu zo dňa 21.3.2024 (čl.65), posúdením schopnosti splácať spotrebiteľský úver (čl.69), dopytom do Sociálnej poisťovne (rub čl.69), úverovou správou (čl.70), potvrdeniami o poberaní peňažného príspevku na opatrovanie (čl.71-72), ďalším spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Dňa 16.7.2021 bola uzavretá písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere – revolvingový úver medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom pod č. 71070342295. Na základe zmluvy bol žalovanej poskytnutý bezúčelový revolvingový úver s výškou úverového rámca 2.400,- EUR. Žalovaná sa podľa zmluvy zaviazala vrátiť istinu a zaplatiť úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov. Žalovaná sa zaviazala splácať úver v pravidelných mesačných splátkach k 20. dňu v kalendárnom mesiaci v minimálnej výške 3,23 % z výšky úverového rámca (77,52 EUR), pri úrokovej sadzbe 29,90 % ročne, RPMN 34,36 % s tým, že celková čiastka splatná spotrebiteľom činila sumu 2.788,70 EUR. Jej neoddeliteľnou súčasťou boli úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a.s.

7. Podľa hlavy 5 § 1 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., platných od 1.10.2020, poskytnutý úver musí klient splácať riadne a včas v stanovených mesačných splátkach. Termín splatnosti a výška mesačnej splátky je určená v zmluve. Prvú splátku hradí klient až v mesiaci nasledujúcom po účtovnom období, v ktorom vykoná prvé čerpanie z úverového účtu. Za účtovné obdobie sa považuje jeden kalendárny mesiac.

8. Podľa hlavy 7 § 2 vyššie uvedených úverových podmienok, bola dohodnutá možnosť zosplatnenia úveru v prípade, ak klient sa oneskorí s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskorí s platením jednej splátky dlhšie ako 3 mesiace.

9. Podľa prehľadu čerpania a úhrad za obdobie od 6.8.2021 do 19.9.2023 žalovaná čerpala úver spolu vo výške 11.789,74 EUR, z ktorej sumy istina predstavuje 8.084,96 EUR, úrok za hotovostné transakcie 2.367,97 EUR, úrok 1.250,97 EUR, poplatok za výber z bankomatu 9,- EUR, poplatok za zahraničný výber z bankomatu 3,- EUR a úrok z omeškania 73,84 EUR. Žalovaná podľa prehľadu uhradila na úver spolu sumu 3.622,80 EUR, z ktorej sumy bola na istinu započítaná suma 882,23 EUR, na úrok za hotovostné transakcie suma 1.670,43 EUR, na úrok suma 1.058,14 EUR, na poplatok za výber z bankomatu suma 9,- EUR, na poplatok za zahraničný výber z bankomatu suma 3,- EUR a na úrok z omeškania 0,- EUR

10. Žalobca výzvou zo dňa 22.6.2023 vyzval žalovanú na zaplatenie dlžných splátok vo výške 602,54 EUR v lehote 15 dní, v prípade ďalšieho omeškania ju upozornil na zosplatenie úveru. Tento list jej odoslal poštou dňa 26.6.2023, čo preukázal poštovým podacím hárkom a doručený jej bol dňa 28.6.2023, čo preukázal potvrdením o sledovaní zásielok.

11. Žalovaná dlžné splátky neuhradila a preto ju žalobca výzvou zo dňa 31.7.2023 vyzval k splateniu celého úveru vo výške 8.141,10 EUR v lehote 15 dní od spísania výzvy. Tento list jej odoslal poštou dňa 1.8.2023, čo preukázal poštovým podacím hárkom a doručený jej bol dňa 3.8.2023, čo preukázal potvrdením o sledovaní zásielok.

12. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka platného a účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

16. Podľa § 54a OZ, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

17. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase podpisu zmluvy (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania

týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

19. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

20. Podľa § 9 ods. 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

21. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, f) v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

22. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobcom ako spoločnosťou a žalovanou ako klientom bola dňa 16.7.2021 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške úverového rámca 2.400,- EUR pri ročnej úrokovej sadzbe 29,90 % p.a., RPMN predstavovala 34,36 %. Žalovaná sa zaviazala úver splácať v splátkach vo výške 3,23 % z výšky úverového rámca (77,52 EUR). Frekvencia splátok bola 20. deň v mesiaci. Celková čiastka splatná spotrebiteľom bola 2.788,70 EUR. Žalovaná uhradila k uvedenej zmluve celkovo sumu 3.622,80 EUR.

23. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že medzi žalobcom a žalovanou došlo ku vzniku záväzkového vzťahu, v ktorom sa dve zmluvné strany dohodli navzájom si poskytnúť určité plnenia; žalobca poskytnúť žalovanej peňažné prostriedky formou revolvingového úveru. Žalovanú možno s určitosťou považovať za spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z., keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti a na druhej strane žalobcu možno považovať za dodávateľa podľa § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Z vyššie uvedeného dôvodu je teda potrebné pri posudzovaní predmetného právneho vzťahu brať na zreteľ všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv obsiahnutú v Občianskom zákonníku, úprava ktorých je obsiahnutá v ust. § 53 OZ a ktoré poskytujú výraznú ochranu pre spotrebiteľa, ako aj ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch.

24. Súd sa predovšetkým zaoberal tým, či uplatnená pohľadávka nie je premlčaná, nakoľko na tento inštitút musí prihliadať ex offio, ako to vyplýva z § 54a OZ. Pre posúdenie premlčania je potrebné vychádzať z ustanovení OZ, čo vyplýva z § 52 ods. 2 OZ, konkrétne teda bolo potrebné aplikovať §101 a § 103 OZ. V danom prípade, ak žalobca úver zosplátnil dňa 31.7.2023, mohlo sa tak stať pre splátku splatnú dňa 20.4.2023, s ktorou bola žalovaná v omeškaní 3 mesiace a zároveň je vo vzťahu k tejto splátke splnená podmienka podľa § 53 ods. 9 OZ (upozornenie na možnosť zosplatenia minimálne 15 dní pre využitím tohto práva veriteľa) aj podmienka podľa § 565 druhej vety OZ, že k uplatneniu práva

na zosplatnenie došlo do splatnosti najbližšej splátky. Premlčacia doba potom začala plynúť v súlade s § 101 OZ v spojení s § 103 OZ odo dňa nasledujúceho po uplynutí trojmesačnej doby omeškania s úhradou tejto splátky, t.j. 21.7.2023 a uplynula by 20.7.2026. Z vyššie uvedeného má preto súd za zrejmé, že v danom prípade žalobca uplatnil svoj nárok vyplývajúci z platne mimoriadne zosplatneného úveru v 3-ročnej premlčacej lehote, nakoľko žalobu podal na súde 20.9.2023.

25. V zmysle zmluvy bol spotrebiteľský úver žalovanej poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 29,90 %.

26. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) zaužívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezdopovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp.zn. 5Cdo 26/2011).

27. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok NS ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21Cdo1484/2004).

28. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednaní, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

29. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou do 1 roka (v prípade splatenia úveru 12 mesačnými splátkami, podľa predpokladov na výpočet rpm) v mesiaci júl 2021 činil úrok 7,11 % p.a. (nové obchody). Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako štvornásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

30. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

31. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. § 39 OZ zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom.

32. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyselnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstate trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo

dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013. Z citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať pro aktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

33. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014.

34. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že úroková sadzba v mesiaci júl 2021 pri úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov bola 3,18 %, so splatnosťou nad 5 rokov bola 7,72 %. Priemerná úroková sadzba za celý rok 2021 pri úveroch so splatnosťou do 1 roka predstavovala 5,79 %, so splatnosťou od 1 do 5 rokov predstavovala 2,83% a so splatnosťou nad 5 rokov predstavovala 7,43 %. Úroková sadzba dohodnutá v zmluve prevyšuje všetky vyššie uvedené úrokové miery minimálne trojnásobne.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§ 41 OZ). Súd tak zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnené žalobou a úhrady žalovanej vykonané na uvedený nárok započítal na istinu úveru.

36. Súd sa pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

37. Pokiaľ by žalobca namietol, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 OZ súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevyklučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevyklučuje s uplatnením korektívy dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 OZ môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31.5.2018 a zároveň v obdobnej veci žalobcu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9CoCsp/22/2020z 22.10.2020). Rovnaké závery vyplývajú tiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/46/2022 z 30.3.2023.

38. Pokiaľ ide konfrontáciu ust. § 53 ods. 6 OZ, týkajúceho sa odplaty v spotrebiteľskej zmluve, ktorá odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať a ust. § 39 OZ, súd poukazuje na ustálenú judikatúru a v tejto súvislosti súd poukazuje v súvislosti s neprimeraným úrokom z úveru aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27.8.2019: „Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov

podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 OZ). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroková sadzba uvedená v zmluve - 28,68 % ročne odporuje dobrým mravom, a preto je dojednanie o úrokovej sadzbe nutné považovať za absolútne neplatné (§ 3, § 39 OZ), čo znamená, že veriteľ nemá nárok na úroky z úveru. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 28,68 % ročne nemá opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ju označiť inak ako úžernú a odporujúcu dobrým mravom.“ V citovanom prípade odvolací súd považoval za odporujúci dobrým mravom úrok vo výške 28,68 % ročne, avšak pri zistení priemernej ročnej úrokovej miery úrokov poskytovaných v období uzavretia zmluvy bankami vo výške 14,56 %.

39. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že je bez akýchkoľvek pochybností, že odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi netvorí len úrok, ale aj poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podlieha súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.

40. Pokiaľ by dodávateľ v rámci odplaty za úver požadoval aj ďalšie poplatky a náhradu rôznych nákladov, súd v prvom rade posúdi ich dôvodnosť (aj napríklad v súvislosti s tzv. teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách) a až následne by porovnal, či celková odplata nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 OZ.

41. Prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 OZ bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty lehoty splatnosti spôsob zabezpečenia objem poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytujú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To neznamená, že by súd aj v takom prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 OZ v spojení s § 3 OZ. V danej veci preto bolo možné na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebných úverov v obdobných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2CoCsp/2/2020 z 20. 08. 2020).

42. V obdobnej veci iného dodávateľa Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 22CoCsp/15/2023 z 22.8.2023 konštatoval, že súd prvej inštancie „správne prihliadol na súlad zmluvnej dohody o úrokoch s § 39 OZ, že sa nesmie priečiť dobrým mravom, čo v tomto prípade nebolo dodržané. Zmluvne dohodnutý úrok (18,10 %) viac ako dvojnásobne prevyšoval priemernú úrokovú sadzbu poskytovanú bankami v období uzavretia úverovej zmluvy (6,84 %), v dôsledku čoho úverová zmluva bola neplatná v časti odplaty. Žalobcovi tak vznikol nárok iba na vrátenie nesplatennej časti istiny bez úrokov...“

43. S ohľadom na novšiu judikatúru súd žalobcovi nárok na úrok z úveru pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 39 a § 41 Občianskeho zákonníka) nepriznal, ako je uvedené vyššie.

44. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

45. Ďalej je však potrebné uviesť, že predmetný úver je bezúročný z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z. Pokiaľ totiž ide o ročnú percentuálnu mieru nákladov, táto je definovaná v ust. § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Ak zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z. V uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie žalovanú ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzavretí zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku toho za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku. V súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16CoCsp/13/2022 z 27.3.2023, ktorý vyššie uvedený nedostatok v obdobnej veci žalobcu považoval za dôvod bezúročnosti spotrebiteľského úveru.

46. Ak zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vo svojich ustanoveniach priamo považuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom za jeden zo základných predpokladov pre výpočet RPMN, je nepochybné, že takýto predpoklad musel byť priamo uvedený v zmluve o spotrebiteľskom úvere a to pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s ust. § 9 ods. 2 písm. h) tohto právneho predpisu. V posudzovanej zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je obsiahnutý údaj o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Za takejto situácie žalovaného ako spotrebiteľa nemožno považovať za takého, ktorý pri uzatváraní zmluvy poznal všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy a v dôsledku za takého, ktorý poznal všetky okolnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku (v súlade s uvedeným porovnaj aj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7CoCsp/36/2022 z 24.4.2023 v súvislosti s absenciou uvedenej náležitosti v obdobnej veci iného dodávateľa).

XX. Žalobca má v danom prípade na základe predmetnej úverovej zmluvy nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie (spotrebiteľský úver je bez úrokov a bez poplatkov, rozpor úroku s dobrými mravmi. Žalovanej bolo žalobcom na základe posudzovanej zmluvy poskytnutých 8.084,96 EUR. Úhrady žalovanej predstavovali sumu 3.622,80 EUR, teda žalobcov nárok na splatnú istinu predstavuje 4.462,16 EUR, ktorý mu súd aj priznal. Súd preto žalovanú zaviazal na zaplatenie splatnej a neuhradenej istiny úveru žalobcovi v sume 4.462,16 EUR a vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

48. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

49. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

50. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

51. Žalobcovi patrí aj úrok z omeškania v sadzbe určenej podľa § 517 OZ v spojení s Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ, t.j. o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Súd priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 4.462,16 EUR, a to odo dňa 16.8.2023, teda dňom nasledujúcim po uplynutí 15-dňovej lehoty na zaplatenie celého zosplaneného úveru.

52. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

53. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 10,28 %. Žalobca mal úspech v prevažnej časti uplatneného nároku, a to v rozsahu 55,14 % (4.462,16 EUR). Žalovaná mala úspech v rozsahu 44,86 % (3.630,94 EUR), a preto súd priznal žalobcovi pomernú náhradu trov konania vo výške 10,28 % (55,14 % - 44,86 %). O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.